

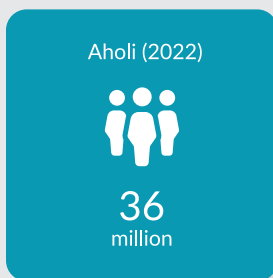
O'ZBEKISTON

GSP+MAMLAKAT HAQIDA MA'LUMOT

2020-2022 yillarga mo'ljallangan Umumlashtirilgan Imtiyozlar sxemasi bo'yicha Yevroparlament va Kengashga hisobot.

O'zbekiston GSP+ning 2021 yilda unga qo'shilgan eng yangi benefitsiari hisoblanadi. 2016-yildan buyon amalga oshirilgan ochiqlikni ta'minlashga qaratilgan islohotlar sa'y-harakatlari xalqaro standartlarga muvofiqligi va mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga umumiy ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

2023 y, noyabr

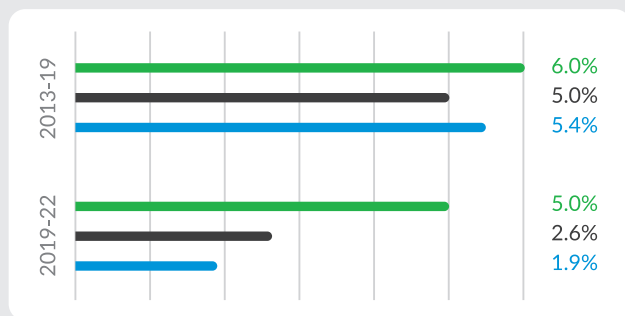

Inflyatsiya darajasi (2022): O'zbekistonda 11,4% va daromadi o'rtachadan pastroq mamlakatlarda (LMIC) 9,1%

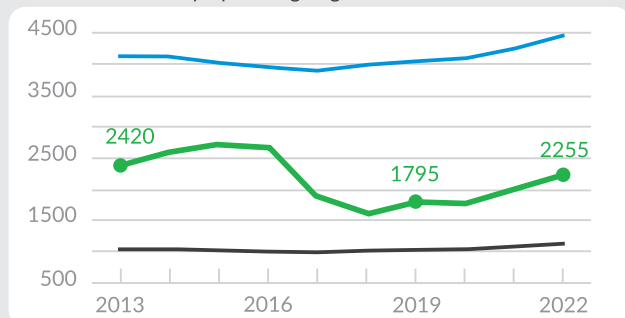
YIM o'sishi (o'rtacha yillik o'sish sur'ati):

● O'zbekiston ● daromadi o'rtachadan pastroq mamlakatlar (LMIC) va ● GSP+ mamlakatlarga nisbatan

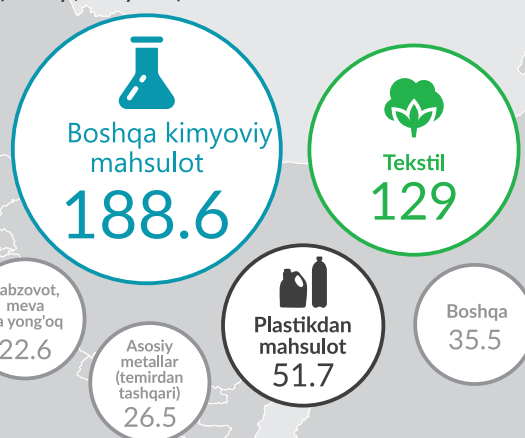

Kishi boshiga YalM (AQSH doll):

● O'zbekiston ● o'rtacha daromaddan past mamlakatlar uchun pastki chegaraga nisbatan va ● o'rtacha daromaddan past mamlakatlar uchun yuqori chegaraga nisbatan

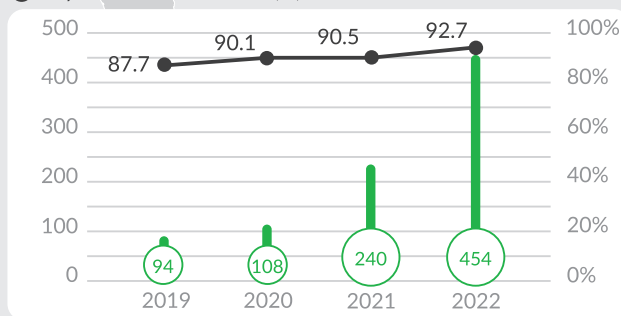

Yel-ga imtiyozli eksportning asosiy sohalari (2022 y., mln yevro):

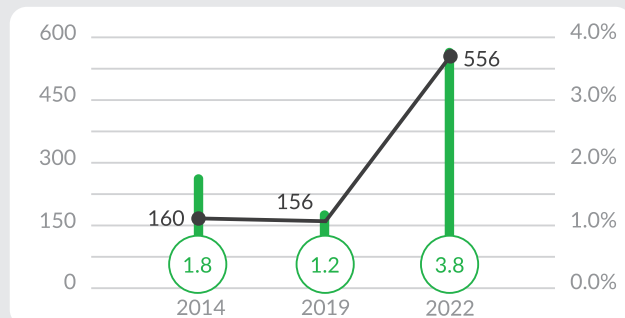
GSP imtiyozli eksporti va 2019-2022 yillarda imtiyozlardan foydalanish

● GSP+ imtiyozli import € million) ● Foydalanish koeffitsienti (%)

Jami eksport, Yel27 mamlakatiga eksport:

● Jami eksportda ulush (%) ● Yel ga eksport (€ million)

Manbalar:

Jahon bankining YalM, aholi va inflyatsiya bo'yicha Jahon taraqqiyoti ko'rsatkichlari. GSP eksporti uchun Yevrostat, umumiy eksport uchun ITC savdo kartasi.

2020-2022 YILLARDAGI ASOSIY VOQEALAR¹

Ijoby o'zgarishlar

Inson huquqlari

O'zbekistonda ayollar huquqlari va gender asosidagi zo'rvonlik bo'yicha qonunchilik ishlarida muvaffaqiyatga erishildi. Shuningdek, bolalar huquqlariga oid iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlar va institutsional asoslar yaxshilandi, bolalarga g'amxo'rlik qilishni institutsionalizatsiya qilish bo'yicha harakatlar ko'paydi. Ilgari keng tarqalgan qiynoq amaliyoti sezilarli darajada kamaydi va rasmiylar qiynoqlarning oldini olish bo'yicha keyingi chora-tadbirlarga ustuvor ahamiyat qaratmoqda. 2023 yil aprel oyida yangi Konstitutsiya qabul qilindi. O'zbekiston BMTning maxsus tartiblariga ochiq taklif yubordi.

Mehnat huquqlari

O'zbekiston bolalar mehnati va majburiy mehnatiga barham berish bo'yicha sezilarli yutuqlarga erishdi, buni XMTning 2020 va 2021 yillardagi paxta hosilini mustaqil monitoringi tasdiqlaydi, bu yerda tizimli majburiy va bolalar mehnati sodir bo'lmagan. Bundan tashqari, 2022-yilda Mehnat kodeksiga kiritilgan o'zgartish tufayli milliy qonunchilikni xalqaro standartlarga moslashtirish borasida sezilarli yaxshilanishlarga erishildi.

Ekologik muhofaza

O'zbekiston biologik xilma-xillikni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishiga qarshi kurashda ham yaxshi yutuqlarga erishdi. Monreal protokolini amalga oshirish yaxshi davom etmoqda va gidroklorflorokarbonlarni iste'mol qilish sezilarli darajada kamaydi.

Samarali boshqaruv

Korrupsiyaga qarshi kurash davom etmoqda va 2020-yilda korrupsiyaga qarshi kurashuvchi mustaqil organi tashkil etish kabi muhim qadamlar qo'yildi.

Qolgan masalalar va kelajakdagi hamkorlik uchun ustuvorliklar

Inson huquqlari

Qayta ko'rib chiqilishi kerak bo'lgan NNTlar kodeksiga tegishli o'zgartirishlar fuqarolik jamiyati makonini cheklash, so'z va birlashmalar erkinligi bilan bog'liq asosiy masalalarni hal qilishi kerak. Xuddi shunday, Jinoyat kodeksini qayta ko'rib chiqishda xalqaro me'yorlarga to'g'ri kelmaydigan Prezidentni haqorat qilish, tuhmat qilish haqidagi moddalarni qayta ko'rib chiqish imkoniyatidan foydalanish kerak. Bundan tashqari, Jinoyat kodeksini bir jinsdagi munosabatlarni jinoiy javobgarlikka tortuvchi moddalarni, shuningdek, majburiy mehnat va majburiy mehnatga oid eskirgan qoidalarni bekor qilish maqsadida qayta ko'rib chiqish kerak. Uydagi zo'rvonlikka qarshi kurashish uchun ham chora ko'rish kerak, masalan, butun mamlakat bo'ylab tegishli uy-joy (shelterlar) bilan ta'minlash va qo'llab-quvvatlash

Mehnat huquqlari

2022 yilgi Mehnat kodeksiga kiritilgan o'zgartirish ijoby holat, biroq uyushmalar erkinligi, majburiy mehnat va gender tengligi bilan bog'liq bo'shliqlar hamon saqlanib qolmoqda. Monitoring va nazorat faoliyatini ham takomillashtirish zarur: majburiy va bolalar mehnatining paxta terimiga qaytishiga yo'l qo'ymaslik uchun fuqarolik jamiyati to'liq ishtirokida mustahkam monitoring tizimi muhim ahamiyatga ega bo'ladi.

Ekologik muhofaza

Yoqolib ketish xavfi ostida turgan yovvoyi flora va fauna turlarining xalqaro savdosi togrisidagi konvensiya (CITES) va xavfli chiqindilarning transchegaraviy olib otishini va ularni yoq qilishni nazorat qilish togrisidagi Bazel konvensiyasini amalga oshirish kechikmoqda va qoshimcha korib chiqishni talab qiladi. Amalga oshirishga e'tibor qaratish Parij kelishuvi bo'yicha yangilangan Milliy hissa (NDC) kabi boshqa majburiyatlar uchun ham muhimdir.

Samarali boshqaruv

Yuqori darajadagi korrupsiya bilan bog'liq jiddiy muammolar saqlanib qolmoqda. Turli sohalarda sa'y-harakatlar talab etiladi: kuchli korrupsiyaga qarshi kurashish va halollik tizimini yaratish uchun qonunchilik bazasini takomillashtirish, korrupsiyaning oldini olish institutlarining barcha darajadagi vakolatlarini kuchaytirish zarur. Huquqni muhofaza qilish va jinoiy adliya organlarining tergov va prokuratura imkoniyatlarini hamda jinoiy daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish mexanizmlarini kuchaytirish, shu bilan birga aholining xabardorligini oshirish va korrupsiyaga nisbatan murosasizlikni targ'ib qilishni davom ettirish zarur.

¹ Ushbu faktlar varaqasi faqat tanlangan masalalarning qisqacha mazmunini beradi; Tafsilotlar uchun to'liq mamlakat hisobotiga qarang.

Konvensiyalar ratifikatsiyasi:

O'zbekiston 27 ta tegishli xalqaro GSP+ konvensiyalarini ratifikatsiya qilgan va bir-biriga mos kelmaydigan shartlar yo'q.

Konvensiyalar bo'yicha hisobot taqdimoti

O'zbekiston odatda konvensiyalar bo'yicha o'zining hisobot berish majburiyatlariga rioya qiladi, CITES va Bazel konvensiyasi bundan mustasno, chunki ular bo'yicha bir qancha hisobotlarni bajarish muddati o'tgan.